

részebb újítások úttörőinek képei; a történeti, genre-, portrait- és tájképfestés összes válfajai találkoznak itt; a monumentális jellegű szobrászat mellett hely jut a kispasztikának, a befejezett, kész képek mellett a nagyérdékű vázlatoknak, az olajfestés mellett az akvarellnek, rajznak és a művészi sokszorosítás különféle fájának, a karrikatura és illusztráció is képviselve van s bár az ajándékkal szemben még az elnézés is jogos volna, művészi zsüri gondoskodott róla, hogy a kiállításra s így a nyeremények közé is csak művészi mértéket megütő küldemények jussanak.

Az ekképen tisztán és kizárólag ajándékokból eredő festészeti, rajz-, szobor- és grafikai műveknek, melyek kisorsolás alá kerülnek, száma 850 s azoké, melyek a kiállításon elhelyezhetők voltak, megközelíti a hét és félszázat; általuk 350 művésznünk van képviselve, a független zsüri által eszközölt becslés szerint összesen 300,000 korona értékű művekkel. E művek anyagi értéke — mint ahogy az sorsjátéknál elkerülhetetlen — természetesen igen különböző. Különbséget okoznak közöttük a művészi név, a mű méretei, plasztikai műveknél azok anyaga stb. De az az erkölcsi érték, melyet a nemes célért buzgó hazafias áldozatkészség kölcsönöz az adománynak, valamennyinél egyenlő. Művészeink kisebb-nagyobb alkotásaik mindegyikében nemes, hazafiúi szívük aranyát hozták áldozatul a hazáért. Hála és dicséret ezért nekik! De hála és dicséret illeti meg különösen azokat az ügybarátokat is, kik az adományok összehozása s kiállításunk rendezése körül eléggé meg nem becsülhető, fáradtságos munkát fejtettek ki. Mint ilyenekről kötelességünk különösen Lesskó Jánosról, az Országos Magyar Képzőművészeti Tár-

sulat h.-titkáráról és Szlányi Lajos festőművészről megemlékeznünk.

Lelkes közönségünkön a sor, hogy a rendkívül előnyös esélyekkel kínálkozó sorsjátékot tömeges résztvételével sikerre vigye. A kibocsátott sorsjegyek darabjának ára öt korona; ezzel kiki 850 nyerevényre játszik, melyeknek legnagyobb értéke 18,000, a legkisebb pedig 50 kor.

Arról van szó, hogy nagy művészi értékű nyereményekre való kilátás mellett adományainkkal újra fölélesszünk tömredék, a háború viszontagságaitól lesújtott gazdasági ekzisztenciát s hazánknak megmentsük azt a szegény, jó határszéli népet, amely a muszka invázió minden iszonyait és minden kisértéseit is kiállva, hű maradt hazájához, vallásához és nemzetéhez. Illő, hogy inségében nemzete se feledkezzék meg róla!

A Vöröskereszt-egylet bártfai fiókjának háborús működése.

(A fiók 1916. febr. 19-ikén megtartott rendes közgyűlésén jelentette Hrebly Lajos, egyl. titkár.)

Most egy éve tartotta egyletünk utolsó évi közgyűlését. Akkor még komor felhők tornyosultak fölöttünk, s az ellenség meleg vére borította még a bártfai vöröskereszt lobogója alatt írt kereső hőseink szuronyát.

Azóta az idő roskatag vén fája fáradtan ingatta meg újra koronáját, hogy lábai alá lepergetessen egy új, örömteljesebb esztendő, mely felrázson bennünket dermedtségünkől, mely lelkesedést, bátorságot, kitartást, erőt, bizalmat s föltétlen győzelmet hozzon számunkra.

Midőn megkezdődött a milliók harca, a nemesen érző bártfai nők is önként sorakoztak a vöröskereszt-jelvény zászlója alá, hogy kivegyék részüket a gigászi küzdelemben. A lelkesedés mámorában mindenki cselekedni óhajtott. A fiókegylet tagjainak száma hirtelen növekedett meg, hogy az, a tagdíjakkal megerősödvé, nemes célját minél nagyobb eredménnyel teljesíteni tudja. A hadbavonultak itthon maradt család-

tagjai irányában a város közönsége a legnagyobb áldozatkészséggel teljesíti hazafias kötelességét.

Megindul a könyöradománygyűjtés, melynek gazdag eredményét az egylet kebelében megalakult «Jóléti bizottság» juttatja megfelelő helyre.

Dr. feketekúti Mankovich Rezső városi főorvos úr vezetése alatt megnyílik a kórház s a betegápolónői tanfolyam, melyre a város hölgyei nagy számmal jelentkeznek.

Bártfa város társadalma, szinte sejtve a helyi hadászati fontosságát, lelkesedéssel viszi áldozatait a nemes célra.

A város a fürdői berendezését bocsátja a kórház rendelkezésére, mely eleinte felszerelés és nagyobb mennyiségű élelem hiányában 60, majd a harc tér közelsége miatt 120 beteg befogadására lesz alkalmassá. A kórházat feladatának teljesítésében nagyban támogatja a hadvezetőség s a járás közönsége, mely állandóan gondoskodik élelmiszerekről s egyéb szükségletekről. Csak így vált lehetségessé az, hogy naponta 60—70 ember jutott élelemhez. Később ezek száma még megszorodott, úgy hogy az évet átlag 21,000 kor. kiadási költséggel zártuk le.

Sebesültjeink nagy része a közeli harcterről még vérző sebbel érkezett kötőzöhelyünkre, hol első segélyben részesítettük őket.

Mily magasztos: izgalmas, lelkesítő és szeretettől sugárzó lehetett a hazáért ömlő vért törölni, a még tatóngó sebet mosni, csüggedésükben bátorítani, szomorúságukban vigasztalni a hős magyar oroszánokat! Nem lehet eléggé ecsetelni a bártfai nők gyöngéd kezeinek eme feledhetlen munkáját. Majd ha elvonul az európai vihar, majd ha szeretteihez visszatér a kezeiktől gondozott hős, az fog a mécsvilágnál örömkönnök hullatása közt mesélni és regélni ezen áldásos, gondos kezeiről, melyek visszaadták őt a hazának.

A gondos munkát a legfőbb tisztezzük, mint Böhm-Ermolli tábornagy, Szinyei Merse István és Rudnay Béla kormánybiztosok is elismerőleg értékelték, mikor magas látogatásukkal megtisztelték kórházunkat.

A szépen induló ápolás munkája nemsokára megszakadt részünkről. Városunk ugyanis belső harcterré válván, kórházunk, mint katonai mozgókórház a hadvezetőség kezelése alá került. Kórházi és konyhai felszerelésünk, mely ideiglenesen

arra, hogy megismerje a magyar nemzet jellemét, lelkének legszebb vonásait. Soha ennyire nem becsülték a magyart! Idegen költők magasztalják a hős magyar katonát. Hát csak a magyar költő ajka legyen néma, amikor magyar vér öntözi Észak és Dél harcmezőit? Nem! Zengjen a lant és hirdesse fennen, hogy a magyar ma is kész — vére árán is — megvédeni hazáját, királyát, családját és a földjét.

Irodalmunk minden egyes korszakában találunk olyan költővel, aki dicsőíti versében a magyar katonai vitézségét. A pogány kor regőse énekekben zengi a hősök dicséretét. A középkor énekesé magasztalja Szent Lászlót, Magyarország édes oltalmát és siratja Mátyás királynak, magyar népek oltalmazójának halálát. Tinódi a magyar vitézség példáját jegyzi fel nagy buzgósággal; Balassi Bálint versében pedig «ellenség hírére vitézeknek szíve gyakorta ott felbuzdul.»

«A jó hírért, névért,
A szép tisztességért,
Ők mindent hátrahagynak;
Emberségről példát,
Vitézségről formát
Mindeneknek ők adnak.»

A Szigeti Veszedelem hős alakjait ma is csodáljuk és gyönyörködünk a kuruc-kor költészetében. Amade katonáinak felénk hangzik vidáman: «A szép fényes katonának gyöngy arany élete». C-okonai versében — «Szegény Zuzsi a táborozáskor» — mintha csak a mai huszárt látnók, aki gyöngéden elbúcsúzik kedvesétől. Petőfi az 1848—49. szabadságharc lelke, költésze pedig a szabadságharc lelkének kifejezője.

A mai kor költői is meglátják és dalba foglalják a magyar lélek szép tulajdonságait, amelyek megnyilatkoznak a háborúban. Korunknak nincs olyan nagy költője, mint Petőfi; de költőink meglátják a szépet és eltalálják a hangot, amely illő a nagy eseményekhez. A háborús költészet művelői között ott találjuk a már a háború előtt ismert költőket: Ábrányi Emilt, Babics Mihályt, Csengey Gusztávot, Endrődi Sándort, Farkas Imrét, Gárdonyi Gézát, Hegedűs Istvánt, Jakab Ödönt, Juhász Gyulát, Kiss Józsefet, Kosztolányi Dezsőt, Kozma Andort, Lampérth Gézát, Lévay Józsefet, Móra Ferencet, Oláh Gábort, Pakots Józsefet, Radó Antalt, Rákosi Viktort,

Sajó Sándort, Szabolcska Mihályt, Szász Károlyt, Váradi Antalt. De találunk új költőket, vagy olyanokat is, akiket háborús verseik tettek ismertebbé. Ezek: Büky György, Emőd Tamás, Falu Tamás, Gyóni Géza, Hangay Sándor, Harsányi Lajos, Peterdi Andor, Sassy Csaba, Szepessy László, Szép Ernő, Varságh János, ifj. Wlassics Gyula és Tibor stb. Az ifjak között a legnagyobb, akinek a legtöbb elismerés jutott osztályrésztül, Gyóni Géza. Maga is katoná. Nemcsak lantjával, hanem kardjával is szolgálta hazáját. A körülzárt Przemysl várában harcolt és a vár kapitulációja után orosz fogdába került.

Nem teljes a költők névsora; nem is nyújthatok ma teljes képet a háború költészetéről. A részletes ismertetés feladata a háború lezajlását követő évekre hárul. Nem csoportosítom a verseket műfajok szerint, mellőzöm a népies költészetnek külön tanulmányra érdemes termékeit. Inkább csak arra szorítkozom előadásomban, hogy mi a mai háborús versek tárgya; milyen események és jelenetek ragadják meg a költők

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGEK, CUKOR-
KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

ugyancsak át-
után az orosz-
érte egész iratt

Midőn egy-
pusztító vad o-
kórház újból n-
valósításra azo-
sor egyrészt az-
esik a harctér-
semmisült fö-
az invázió áita-
anyagilag tá-
nem szünetelt,
harci igazolm-
orvosainkat s c-
elnököt, ki nag-
sággal, szeret-
hazáért vérzett

Büszke önt-
lők egész lény-
enyhítésén és g-
köttek közre.

Fáradtságuk
legyen, mely m

Felkutatják

Bizottságok

A tavalyi na-
tak le a harcok
Kárpátokban, E-
ján, az olasz h-
ágyúk, ropogta-
hez legközelebb
ebben az időben
nagy részét ma-

A beteg-
katonák közül
kórházi ágyban
el, ahol ápolták
nak a családjá-
utóbbi időben a
meg az exhum-
földben való e-
sűrűbben érke-
a legkritkább e-
engedélyt. Akik
meg hozzátartoz-

lelkét; milyen g-
kóznak meg az

A mai nehéz
föltűnik költőink
a nagy hőskönel-
emlékét, hogy le-
dús István («Ha-
Nagy Lajos kat-
hogy megbossz-
öletését. A mai
lelkében a bossz-
király öccsét, szá-
Andor képzeleté-
Zrinyi, a költő

«Erc-
S k

Az ő hite é-
zúgja a késő ut-

«Jaj aki bá-
Védni ma-
Egy a haz-
S koronája

Emőd Tamás

Vak Bottyán és
égben, csillagbó-
hallják a földről
csendes, fényes e-
mán csillagporos
regután. Lévay
újul fel, aki nem

ugyancsak átadatott, a katonai kórház kiürítése után az oroszok martalékvá lett. Hasonló sors érte egész irattárunkat is.

Midőn egyheti megszállás után kivonult a pusztító vad orosz horda, fölvetődik a kiegészítő-kórház újból megalakításának eszméje. A megvalósításra azonban még máig sem kerülhetett sor egyrészt azért, mert városunk régóta messze esik a harctérről, de másrészt a teljesen megsemmisült felszerelésnek újból való előállítását az invázió által megkárosult közönség képtelen anyagilag támogatni. Mindazonáltal a munka nem szünetelt, a katonai kórházban ott látjuk a harci izgalomtól megdezett ápolónőinket, gondos orvosainkat s ott látjuk Schönvitzky Gyuláné alnőköket, ki napestig soha meg nem szűnő fáradtsággal, szerető anya módjára gondoskodik a hazáért vérzett testvéreink ápolásáról.

Büszke öntudat kell, hogy áthassa a hű ápolók egész lényét, kik a hősök szenvedéseinek enyhítésén és gyógyításán oly önfeláldozólag működtek közre.

Fáradtságuk jutalma ezek elismerésének babérja legyen, mely mindennél értékesebb!

Felkutatják a hősök magyarországi sírjait.

Bizottságok járják be a magyar temetőket.

A tavalyi nagy orosz offenzíva idején itt folytak le a harcok szinte közvetlen közelünkben. A Kárpátokban, Bukovinában, Szerbia dunai partján, az olasz határon, mindenütt dörögtek az ágyúk, ropogtak a gépfegyverek. A harcterekhez legközelebb eső terület Magyarország volt ebben az időben, s természetes, hogy a sebesültek nagy részét magyar kórházakban helyezték el.

A betegen vagy sebesülten kórházba került katonák közül azonban sokan el is húnytak a kórházi ágyban. Ezeket a hősöket ott temették el, ahol ápolták őket és ahol meghaltak. Soknak a családja azzal a kérelemmel fordult az utóbbi időben a hadvezetőséghez, hogy engedje meg az exhumálást, hazaszállítást és otthoni földben való eltemetést. A kérelmek egyre sürűbben érkeztek a hadvezetőséghez, de csak a legkritikább esetben adhatták meg erre az engedélyt. Akik kérték ugyan, de nem kapták meg hozzátartozóik holttestének hazaszállítására

az engedélyt, azoknak azt válaszolta a hadvezetőség, hogy várjanak a háború befejezéséig s akkor minden akadály nélkül teljesülhet a ma még nehezen keresztülvihető kérelmük.

Különösen a harcterekhez közel eső területeken, így Sáros-, Zemplén-, Abauj-Torna-, Borsod-, Szepes-, Gömör-, Máramaros-, Bereg-, Szilágy-, Beszterce-Naszód, Torontál-, Bács-Bodrog- és Temesvármegyékben, főképp a felvidéki megyékben ápoltak a háború folyamán sok sebesülteket, de nincs Magyarországnak az a vármegyéje, amelynek a területén ne lenne néhány hősi eltemetve.

A háború befejezése után előreláthatóan országos mozgalom fog megindulni, hogy az elhunyt hősöket egykori lakóhelyükön levő temetőben helyezték örök nyugalomra. Miután sok halottról maga a család sem tudja teljes pontossággal, hogy hol nyugszik most, másodszori eltemetésnél az exhumálás dacára is könnyen történhetnének tévedések és a hozzátartozók esetleg más, idegen katonát is szállíthatnának haza, rokonuk holtteste helyett.

Az ilyen tévedések elkerülésére dicséretes mozgalmat indítottak a magyar vármegyék. Városokban a polgármesterek, községekben pedig a főszolgabírák, jegyzők és bírák fel fogják szőlíteni a lakosságot, hogy aki tud katonasírokról, azokat az adatokat, amelyekről tudomása van, írja meg az alispáni hivatalnak. Beregben, Máramarosban, Zemplénben és Sárosban sok olyan katonasír van a mezőkön, erdőkben és a hegyek között, amelyekről alig tud két-három ember. Most már ezekről is tudni fogunk. A beérkező jelentéseket az alispáni hivatalok össze fogják hasonlítani és lajstromot állítanak egybe, melyben vármegyénként lesznek felsorolva a magyarországi katonasírok.

Az egyes sírokról lehetőleg közelebbi adatokat is szereznek majd be a vármegyék alispánjai. Föl fogják jegyezni minden elhunyt katonáról külön-külön, hogy mi a neve, melyik ezredben szolgált, hol sebesült vagy betegedett meg, mikor halt meg és mely kórházban, mikor temették el és végül hogy kik vettek részt a temetésen. A vármegyék bizottságokat küldenek majd ki, hogy vizsgálják meg a temetőket és a jeltelen sírok fölé helyezzenek keresztet vagy sírkövet.

Minden Magyarországon elhunyt katona

sírját fel fogják kutatni s akinek a nyugvóhelyéről beszerzik a vármegyék a pontos adatokat, annak a hősnek a hozzátartozóit értesíteni fogják. Nem marad tehát több jeltelen és virágtalan sír magyar földben.

SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör március 1-jén (szerdán) tartandó házi-estéjének műsora:

1. BEETHOVEN: I-ső symphonia (C-dur). Előadja a cs. és kir. 66. gyalogezred zenekara, Jeschek Gusztáv karmester vezetése mellett.
2. VERDI: Részlet a «Traviata» c. operából. Éneklő Schmidt Constantia a kassai Nemzeti Színház tagja, zongorán kíséri Hoffmann Olga zeneisk. tanárnő.
3. a) Fehér rózsá; b) Tavasz szerenád; c) Kard és rózsá. Éneklő Ross Jenő, a kassai Nemzeti Színház tagja, zongorán kíséri Káldi Soma zeneisk. igazgató.
4. a) CHOPIN: Nocturne; b) " Impromptu. Zongorán előadja Hoffmann Olga.
5. a) Édesanyám; b) «Lesz még egyszer ünnep a világon». Előadja Ross Jenő.
6. Háborús dalok. Éneklő Schmidt Constantia, zongorán kíséri Hoffmann Olga.
7. MENDELSSOHN: «Ruy Blas»-ouverture. Előadja a cs. és kir. 66. gyalogezred zenekara, Jeschek Gusztáv karmester vezetése mellett.

Kezdeté 6 órakor.

(Rendező: Borsody Károly, a Kör szakv. h. elnöke.)

A Kör negyedik felolvasó-estéje március hó 8-án, szerdán 6 órakor lesz a kisteremben, a következő műsossal: 1. Szaval Pálesch Lenke. 2. Előadást tart dr. E. Nagy Olivér kassai jogakad. tanár, «Háború és diplomácia» címmel.

Felolvasó-est. Az Eperjesi Széchenyi-kör magyar-irodalmi szakválasztmánya febr. 24-ikén tartotta meg harmadik felolvasó-estéjét. Ez alkalommal Rusznák Gusztáv, az eperjesi Vakok Intézetének növendéke szavalt. Átérezve, hatással, a közönség osztatlan tetszése mellett adta elő

lelkét; milyen gondolatok és érzelmek nyilatkoznak meg az ismertebb költők verseiben.

A mai nehéz idők dicsőséges küzdelmeiben föltűnik költőink lelkében a mult képe. Fölidézük a nagy hősöknek, nemzetünk kiválóbb alakjainak emlékét, hogy lelkesítsék vele az utódokat Hegedűs István («Halálfejes zászló») azt látja, hogy Nagy Lajos katonái bátran mentek a harcba, hogy megbosszulják a király öccsének a megölését. A mai nemzedék is fölzúdul, fölcsap lelkében a bosszú lángja, mert orvul megölték a király öccsét, százados trónjának örökösét. Kosma Andor képzeletét az elmúlt századok hősei közül Zrinyi, a költő ragadja meg:

«Ercszavú lantja virággal
S kardja tüzes villámival.»

Az ő hite él szívünkben és harcos igéjét zúgja a késő utód: «Ne bántsd a magyart!»

«Jaj aki bántja!... Éles a kardja,
Védni magát már tudja s akarja,
Egy a hazája, királya az Úr —
S koronája felett csak az Isten az Úr!»

Emőd Tamás «Magyar legendája» szerint Vak Bottyán és Bem apó együtt ülnek fenn az égben, csillagból font karosszékben és amint hallják a földről feltörő harcizajt, elindulnak a csendes, fényes égen és a lengyel dombok ormán csillagporos lett a dolmány, valamennyi regrután. Lévy József lelkében Csokonai képe újul fel, aki nemes idealizmussal zengte a magyar

nemzet erényeit és kartársai jéghidegen megvonták tőle az elismerést, az adatok azonban áldva őrzik emlékét. Éppen azért:

«Ha a menny lakója lettél
S bennünket ott sem feledtél,
Kérj számunkra most kegyelmet,
Fegyverünknek győzedelmet.»

Fohász száll a költők ajakáról, Istenhez folyamodnak, hogy vegye védelmébe, segítse meg a magyart. Szép Ernő «Imádság»-ában kérve kéri:

«Szeresd, vigyázz rá Istenem, atyám,
El ne vesszen a sötét éjtszakán
Mert itt a népek nem tudják, mit ér,
Hogy olyan jó, mint a falat kenyér.»

Nem szokott senkit sem bántani, vidáman, csendes dallal a lelkében, békében és szeretettel műveli földjét. Meg is érdemeljük az égi támogatást, mint ahogyan Jakab Ödön mondja egyik versében («Háborús időkét élünk»):

«Megszolgáltuk mi már régen
Hogy az Isten velünk legyen,
Velünk legyen kegyelmével,
Sőt jobban, mint akármivel.»

Mindnyájan élénken emlékezünk katonáink hadbavonulására; arra a lelkesedésre, amellyel elindultak a harcba. A készülődés zaja elhat a költő lakáig. Lugasában ül a költő (Csengey Gusztáv: «Európa harca»), élvezi a csendes békét, de benn a városban zaj van, katonák gyüle-

keznek, készülnek a csatára. Átszellemülve éneklő az öreg költő:

«Nem kérdelem, van-e még régi számadásunk,
Igaz ügyért támadt méltó háborúsunk,
Új idők viharja kezdi a jövőndöt!»...

Lévy József versében («Zászlótartó miskolci indulója») írja: szent fogadalommal indul a magyar csapat, hogy száz ellenséggel is szembeszáll és megesküszik a zászlótartó, hogy a zászlót csak a halál ragadja ki kezéből:

«Örömet meghálnék
Miskolcz városáért,
Miskolcz városában
Egy szomorú lányért:
De legörömeosebbszép magyar hazámért.»

Szabolcska Mihály is («Hadbászalláskor») nagynak, szépnek látja a magyart a daliás napokban. Mintha esküvőre menne, úgy száll a harcba: virág a süvegénél és ujjongó dal ajakán.

«Nincs a kerek nagyvilágnak
Lekesebb, hübb népe nálad,
Én daliás nemzetem!»

És elindulnak katonáink a szörnyű háborúba, amely Varságh János («Történelem») jellemző sorai szerint: Nemes tűzijáték, örült küzdelem, százazrek kínja, vérbe fulladása, milliók könnye:

«Hajók sülyednek, népek tönkremennek,
Gyász leng a földön, gyász a tengeren.
Ma azt mondjuk hogy milliók csatája,
Holnap úgy hívjuk, hogy történelem.»

M

SZERK
REMENYI
WICK
A lap sze
vonatkozó
Flórián-ut
küld

Nap

1914. n
tudni, hoz
velem, hog
B...-ról m
hír megdöb
az édesany
népemet, tu
a lakásomb
virágaimat
annál jobba
melytől nem
egy menekü
kocsis nélkü
erre nem va
kocsit nem
pusztulni ke
nyugodtunk.
Első álmomb
bölcs. Kisiet
— Aufmache
parancs. Meg
hittem, hogy
egy egész csa
tak szegények
szállást kértek
ház. Lakoszo
tiszt, egy gen
Édesanyámma
vissza, ahol a
guggolva tölt
volt erősítve,
tudtam meg, h
jött aztán a p
és oly hirtelen
a tiszték. Egy
hogy bár ők el
okuk sem les
menekülést ta
a legtöbb csel
vonulás. Csap
keresztül. Az is
a kommandót
még a cseh le
hogy az orosz
egy kicsit rend
és holtfáradta
lefeledni, de
voltam képes.
ülhettem így s
nem emlékszen
fel. Holdvilágo
kznak és zárt
fegyverrel az o
gomat megtart
pillanat alatt
gyertyát gyújt
percben, mikor
kinyitottam E
Betódultak a tor
meglepődtek, n
mint később
vélték rábukka

Jeszenszky Dánielnek: «Az utolsó szó» című költeményét. Majd *Jakobi Dezső* kir. kath. főgimn. tanár olvasta fel «Sárosvármegye és az oroszok» c. tanulmányát. Szerző, aki Eperjesen élte át a menekülés nehéz napjait, előbb az oroszok máramarosi betörésére vetett egy pillantást s úgy írta le a sárosmegyei inváziót. Időpontról-időpontra haladva adta elő közeledésüket, majd visszahúzó-dásukat. Festette a menekülés izgalmait, bajait, viszontagságait, Eperjes szomorú képét a menekülés ideje alatt. Rajzolta a megszállott községek lakosságának szenvedéseit, megpróbáltatásait, türelmes keresztviselését, ragaszkodását a hazai rőghöz. A közönség élénk tapsal jutalmazta az érdekes felolvasó fáradozását, amellyel visszavezetett mindnyájunkat az átélt szomorú időkhöz.

HIREK.

Harang a háborúban.

Ha ránk tör az ellen, a büszk, a kaján,
Bezörgetek egy gyárnak az ajtaján:
— Hé, fiúk, ágyúgyűrű jó fiúk,
Gyúrjatok gyorsan belőlem is ágyút,
Hadd fogadjam meleg vendégszeretettel
Én is az ellent, a gyilkos étvágyút;
Hadd lássam el minden jóval
És mondjam el ágyúszóval
A telhetetlen, vére szomjas vadnak,
Hogy Hunniában ércet
Nemcsak a hegyek, a *toronyok* is adnak!
Hódinka Tivadar.

Saturnália

pajkos, bohókás ünnepe már második esztendeje könnybe-vérbe fullad.

A farsang gondtalan heteit felváltották a gond, a szomorúság hosszú percei.

Nem tudjuk, nem is kíváncsiskodunk, vajjon Velence, Róma utcáin ott illegeti-e magát Karnevál herceg virágos hintaján; vajjon Párisban az álarcosok ezrei vezetik-e körül a városban a *boef gras*-t? Egyet azonban megállapíthatunk: hogy a mi társadalmunk a nehéz időkhez alkalmazkodva, a nemzet élet-halál küzdelméhez méltó komolysággal éli át a háború második farsangját.

Méltóságteljes megadással, a hazafias önfeláldozás páratlan példáját nyújtva, él

Kik járnak legelő a harc viharában? A katonák. Becsüljük meg őket. Már Petőfi szégyelte, hogy mellette, a tiszt mellett tisztelkedve megy el a közlegény.

«Nekünk kéne köszöntenünk őket,
Mert minálunk sokkal többet érnek.
Tiszteljük a kőkatonákat,
Nagyobbak ők, mint a hadvezérek.»

Ugyanez a gondolat inspirálja Szepessy Lászlót, a doberdói fenszkon ifjan, hősi halált halt tanárt is. Szívének egész melegével öleli keblére a közlegényt, mert a legnagyobb szenvedés és a legkisebb jutalom jut neki osztályrészül. Pedig hát:

«A közlegény az, ki harcban
Legelső a rajvonalonban;
Sortűzeknek céltáblája,
Ki a vasat bátran állja.
S ha meg eldől: legutolsó,
Kit eltakar hantkoporsó.
Legszébb szó ez a földtekén.
Legnagyobb cím a közlegény.»

A magyar katona dicsőségét, hősi vitézségét sok költemény magasztalja. Méltán veti fel a kérdést *Peterdi Andor* gyönyörű szép költeményében («Katonák»), hogy mi lenne velünk a magyar katona nélkül.

«Mint dúvad befutná a barbár kozák
A Retyezát völgyét, a sík Hortobágyot
S a szűz magyar, messzi pusztákon át
Vetésünket dúlná, mint förtelmes átok.»

Büky György («Honvéd») a magyar honvéd dicsőségét látja. Mikor már-már minden össze-

az otthonélő magyar társadalom a világháború második esztendejében.

A vigasság ideje elmúlt; elmúlt még az erre évszázados szokás törvényerejével engedélyezett — hogy ne mondjuk: kötelezővé tett — hetein is.

A néma fájdalom, a gyász, a megpróbáltatás nem volt képes inaink rugékonyságát megtörni. A fegyvert épp oly teljes erővel, de még nagyobb ügyességgel forgatják világot verő fiaink erős öklükben, mint a háború legelején. S mi az itthonmaradottak, igényeinket redukálva, munkaerőnket megfeszítve végezzük az arcvonal mögöttiek súlyos munkáját, hogy fiaink fegyverével kicsikart győzelmünket biztosítsuk.

A második háborús farsangot éljük. A második, amelyben több okunk lehetne a vigasságra, mint az első. S szálaink mégis üresek, csillárainkat pókháló lepte, asszonyaink násfája a jótékony oltárának örök tűzébe olvad, s topánjaik a kórtermek vikszes parkettáin topognak.

S így van ez jól. Így van ez rendjén. Ebben van biztosítéka a mi győzelmünknek, melyet az ellenfélnek sem harci, sem farsangi fanfare-ja nem fog kezünk-ből kicsikarni.

A közeledő húshagyókeddi veti tollunk hegyére e gondolatokat s tesz büszkévé társadalmunkra, arra a kötelességtudó magyar társadalomra, mely épp oly hősiességgel végzi háborús kötelességét idehaza, mint verhetlen fiai odakint, kik panaszos jajszó nélkül kapnak kezükkel golyófürta nemes szívükhöz.

Bujanovics Gyula főispán minden szerdán d. e. 10—12 óra között ad magánkihallgatásokat.

Személyi hír. Dr. *Novák* István megyéspüspök hivatalos ügyekben több napi tartózkodásra Budapestre utazott.

Ismételt kitüntetés. A király felsővízközeli dr. *Szepesházy* Bertalant, a 3. honv. tábortábori ágyúszerezet tart. hadnagyát az ellenséggel szemben tanúsított magatartásáért ezüst (ismételt) signum laudis-szal tüntette ki. Szepesháznak ez már a

omlik, nem bírja a kar és roskad a láb, meghullott fejek bukdácsolva járnak, — a magyar honvéd akkor is megy előre, tovább, rendületlenül.

De talán mégis legszebben *Kozma Andor* énekli meg a magyarság részvételét a nagy háborúban, «Rapszódia» c. versében. Régi harci dicsőség ragyogását szemlélve és lelkében becsavágytól mardosva művelte földjét a magyar. Bántotta a mellőzés átka, a kicsinylés hangja és lecsapva munkáját, néha-néha hangosan és haragosan felkurjantott. De hiába, kurjantása nem hatott el a nagyvilágba, nem akarták észrevenni elméje, szíve gyönyörű lángját és békés munkája komoly irányát. Jött azonban a háború. Megindul az ár és megy előre, a csapat élén a magyar:

«Tikkasztó nyárban, rútvíz sárban,
Zord téli fagyban, északon s délen,
Rideg táborban s golyózaporban
Mindig az élen.
Ahol szükség van elszánt merőre,
Hangzik ez egy szó:
Előre! Előre!»

A világ bámulva figyel és kérdi, hogy «kik vagytok, ti, 'előre' népek?»

Büszkén feleli a költő:

«Nos, mi vagyunk a magyarok.
Nagy becsület magyarnak lenni.»

Igen, ma nagy becsület magyarnak lenni. Ugy érzi a költő — *Gyóni Géza* —, hogy Petőfi

harmadik kitüntetésé. Az első, melyet még mint hadapród kapott, kis ezüstérem.

Házasság. *Fáy* Hugó, az eperjesi szeszfinomító volt irodafőnöke ma esküszik örök hűséget Aradon *Füredy* Arabellának.

Rendkívüli megyei közgyűlés. Sárosmegye törvényhatósági bizottsága febr. 28-ikán rendkívüli közgyűlést tart a vármegye ősi székházának nagy tanácstermében. A közgyűlés tárgyai: 1. A hadsegélyezés céljaira szolgáló jövedelemadó kivetésére hivatott s az 1909. évi X. t. c. 55. §-a szerint az 1916. évre alakítandó adófelszámolási bizottságba két rendes- és két pótag megválasztása; 2. a városi közigazgatási alkalmazottak háborús segélyének megállapítása tárgyában a három sz. kir. város képviselőtestülete által hozott határozatok felülbírlata.

Halálozások. *Atlass* Dezső helybeli kereskedő febr. 20-ikán halt meg hosszas szenvedés után. Temetése nagy részvét mellett az izraelita egyház szertartása szerint február 22-ikén d. u. 1/2 3 órakor ment végbe.

Bulissa Jánosné sz. *Gambrovsky* Mária febr. 23-ikán, életének 46. s boldog házassága 21-ik évében hirtelen elhunyt Eperjesen. Temetése febr. 25-ikén, r. k. szertartás szerint, általános részvét mellett ment végbe.

Febr. 20-ikán halt meg *Janovits* Adolfné, 84 ik évében. A helybeli izr. sírkertben temették el.

Febr. 24-ikén halt meg *Molcsányi* Mária, ny. törvényszéki díjnoknő 55-éves korában.

Kassay István nyug. főgimnáziumi hittanár, szentszéki tanácsos február hó 25-ikén, hosszas szenvedés után, életének 73-ik évében meghalt. Temetése társadalmunk legnagyobb részvéte mellett febr. 27-ikén d. u. 1/2 4 órakor megy végbe.

Jótékony célú művészestély.

Értesülésünk szerint utolsó-farsangkor a Vigadó nagytermében jótékony célú művészestélyt rendeznek nemes szívek. A művészestély jövedelmét az eperjesi Vöröskereszt kórház és a hősök emlékének céljaira fordítják. Eddig biztosítva van *Zádor* Dezső szász kamaraénekes és egy pesti művész előlépte. Felolvasást tart azonoskívül dr. *dobói Dobay* István legutóbbi, orosz fronton szerzett impresszióiról. A rendkívül értékesnek ígérkező művészestély részletes programját jövő számunkban közöljük. Most csak olvasóink figyelmét akartuk felhívni.

lelke mindenütt velünk van. Ott jár a lelke Varsó fölött a gépmadár dalában, az óceánok dörgő viharában, Belgrád fölött a bombák robajban, a sivatagok fekete szelében, emésztő tűzben, a bosszúló fegyverben és az elesett katonára a mennyországban is *Petőfi lelke* vár.

Majd nagy hévvel támadja azokat («Levél nyugatra!»,) akik vakon imádták a Nyugatot, de lenézték saját fajtájukat, a magyart. Kérdezi is, hogy hol vannak most «a szent nyugat előtt rajongva térdeplők?»

«Magyart és multat szánva nézdelők,
Nyugati szeszől kótyagos velők,
Koraszült bölcsök, véznák, betegek,
Mit érez mostan horpadt melletek?»

Harsányi Lajos is, mikor megírja «Prológus-át az új élet elé», hirdeti, hogy legyünk büszkéek magunkra és mindenre, ami magyar, a nagyvilág megismerte erőnkét. Ma nincs okunk csodálni az idegent, amikor a magyar géniuszt oly szépen nyilatkozik meg.

«Hazudtak a napnyugati bölcsök.
Az idegenség sose volt úr nálunk.
Az izzó tűzben tenger arany vált ki
És mi magyarok *lelkünk*re találtunk.»

(Vége köv.)

□□□

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÓSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

Napló. Egy sárosmegyei tanítónő feljegyzései az orosz betörés idejéből. :: ::

1914. nov. 30-ikán átmentem a bíróhoz megtudni, hozott-e valami hírt a posta? Ott közölték velem, hogy a postahivatal már zárva van és B....-ról már majdnem mindenki elmenekült. A hír megdöbbenett. Hazamentem és tanakodtunk az édesanyámmal, mitevők legyünk? Ismerve népemet, tudtam, ha elmegyek, ellenség se kell a lakásomba. Sajnáltam szegényes holmimat s virágaimat a biztos pusztulásnak kitenni, de annál jobban készítetted a maradásra egy kép, melytől nem tudtam szabadulni. B....-án láttam egy menekült fiatal galíciai tanítónőt kínlódni kocsis nélkül, lóval és szekérral. Éreztem, hogy erre nem vagyok képes, sőt itten se lovat, se kocsit nem tudtam volna felhajtani. Ha tehát pusztulni kell, pusztulunk otthon! Ebben megnyugodtunk. Mint rendesen, nyugvóra tértünk. Első álmomból azonban felvert egy erős dörömbölés. Kiszítem a tornácba s kérdeztem, ki az? — Aufmachen, aufmachen! hangzott a német parancs. Megijedtem, mert az első percben azt hittem, hogy az ellenség. Mikor kinyitottam, egy egész csapat tiszt állt előttem. Fáradtak voltak szegények, messziről, sietve vonultak vissza, szállást kértek. Pár perc múlva felfordult az egész ház. Lakószobámat két, rangban legmagasabb tiszt, egy generális és egy ezredes foglalta el. Édesanyámmal piciny konyhámba vonultunk vissza, ahol az egész éjjelt állva vagy a kőpadon guggolva töltöttük. A telefon a konyhaablakra volt erősítve, minden jelentést hallottunk. Így tudtam meg, hogy B.... fel van adva; estefelé jött aztán a parancs a további visszavonulásra, és oly hirtelen, ahogyan jöttek, el is vonultak a tisztok. Egyik-másik búcsúzáskor vigasztalt, hogy bár ők elmennek, de az oroszoknak semmi okuk sem lesz községünket felkeresni. Mások menekülést tanácsoltak; sajnáltak minket, bár a legtöbb cseh volt. Egész éjjel tartott a visszavonulás. Csapat csapat után vonult falunkon keresztül. Az iskolánál rendesen megálltak, mivel a kommandót keresték. Nappal is szállingóztak még a cseh legények, így nem gondoltam arra, hogy az orosz már oly közel van. A szobámat egy kicsit rendbe hoztuk, édesanyám este lefeküdt és holtfáradtan el is aludt. Én nem mertem lefeküdni, de mivel se dolgozni, se olvasni nem voltam képes, eloltottam a lámpát. Meddig ülhettem így s hogy elszundikáltam-e, arra már nem emlékszem. Egyszerre lépések zaja riasztott fel. Holdvilágos este volt, láttam, hogyan sorakoznak és zárnak körül minket, készen tartott fegyverrel az oroszok. Igyekeztem nyugodtságot megtartani, mindenre kész voltam. Egy pillanat alatt felköltöttem édesanyámat, aztán gyertyát gyújtva siettem ki úgy, hogy abban a percben, mikor ők a kapuhoz értek, én belül már kinyitottam E percben mindennel leszámoltam! Betódultak a tornácba, de úgy látszik, ők maguk is meglepődtek, mikor csak egy nőt találtak, holott, mint később bevallották, tisztjeink szállására vélték rábukkanni. □

Gyakorlati pedagógia.

Tanítási tervezet.

Rein Vilmos, jénai egyetemi tanár: «A tanulás lélektani folyamatának elmélete» alapján. Irta: Remenyik Lajos.

- I. *Tantárgy*: Olvasmány tartalmi tárgyalása.
- II. *Tanítás anyaga*: Eperjes alapítása.
- III. *Tanítandó osztály*: IV.
- IV. *A tanítás menete*:
 - a) *Előkészítés*: Eperjes multja, régi épületei, mai állapota, környéke.
 - b) *Célkitűzés*: Eperjes nevének keletkezése.
 - c) *Anyagközlés*: «Eperjes alapítása» c. olvasmány három szakaszban való elolvasása s magyarázata. *Első szakasz*: Eperjes helye és környéke őserdőség. *Második szakasz*: A vizet kereső csapatok visszatérése; a király parancsa.
 - d) *Kapcsolás*: A három szakaszhoz egyfolytában való olvastatása s az előkészítéssel való kapcsolása.
 - e) *Összefoglalás*: Az egész olvasmányhoz összefüggő elmondása.
 - f) *Alkalmazás*: A művészeti értékű épületek, tárgyak, helyek megőrzése és kegyeletben való tartása.
- V. *A tanítás alakja*: Kikérdező.
- VI. *Szemléltető eszköz*: Eperjes régi képe, történelmi múltú házak megismerlése.

Kidolgozás.

I. Bevezetés.

a) *Előkészítés*. T.: Mi a neve városunknak? Sorold fel néhány utcáját! Melyik utca a legszebb? Miért a legszebb? Miféle templomok épültek a Fő-utcán? Sorold fel a régi épületeket! Úgy van! A régi épületek azt bizonyítják, hogy Eperjes város már igen régen áll. Kezdetben nem volt ilyen nagy s ennyi lakosa sem volt. Az egész pár házból állott s alig volt több lakosa, mint akár Kissárosnak, vagy Eperjesenyiczkének. A mai Eperjes már nem is hasonlít a régihez; akik akkor éltek, ma rá nem ismernének. Igen, mert a városok is éppen úgy fejlődnek, mint az ember. Hovatovább Eperjes mindig nagyobb és népesebb lesz. Ennek oka az, hogy környéke szép, levegője tiszta, vize egészséges s az emberek már magyarul beszélnek.

b) *Célkitűzés*. T.: A mai órán egy regét olvasunk, amely «Eperjes alapítását» írja le.

II. Tárgyalás.

c) *Anyagközlés. Első szakasz*. T.: Vegyétek elő az Olvasókönyvet! Keressétek ki a 78-ik olvasmányt! Figyeljétek! Tanító hangsúlyozva olvas: «Eperjes alapítása. Eperjes helyén és környékén Vak Béla magyar király idejében rengeteg erdőség volt. Egykor Béla — így beszéli a rege — számos kísérettel bejárta birodalmát és a lengyel határhoz közel a rengetegben eltévedt. Meleg nyári nap volt. A király elfáradt és megsomjazott. Felkérte kíséreit, hozzanak neki vizet.» *Az első szakasz magyarázata*: Tudjátok már, hogy az ország atyja a király. A jó atya pedig gondoskodik, hogy gyermekei jól érezzék magukat. Vak Béla is arra törekedett, hogy e hazában mindenkinek jó dolga legyen, ezért beutazta az országot, hogy megtudja, hol, mire

van szüksége a nemzetnek. Amint így járt-kelt, feljutott egészen a lengyel határig (mutatja a térképen) s körülbelül a mai Eperjes táján eltévedt. Igen, mert még akkor vasutak és országutak nem voltak, sőt a mai Eperjes helyén sűrű erdőség volt. Nyári hőség elbágyasztotta a királyt, kénytelen volt megpihenni, s azokat az embereket, akik őt kísérték, elküldte, hogy hozzanak neki vizet.

Második szakasz. Tanító folytatja az olvasást: «Háromfelé szakadt most a csapat és elindult, hogy hús forrásvizet keressen; Bélát szépen leültették a zöld fák csendes árnyában. Béla ülőhelyét körültagogatta két kezével s ott mindenütt földi epret ért. Az epret a szomszjas király elköltötte és szomszja mindjárt csillapodott. Kis vártatva két csapat tért vissza. Üresen az első, üdítő itallal a második.»

A második szakasz magyarázata: A király szavára a kísérő férfiak csapatokra oszlottak s mindegyik másfelé ment vizet keresni. Míg ezek odajártak, a királyt annyira kínozza a szomszjaság, hogy önkéntelenül víz után tapogatott. Kezei nem vizet, hanem epret találtak, amit a király jóízűen megevett. Ettől elmúlt a szomszjasága.

Harmadik szakasz. A tanító tovább olvas: «A harmadik csapat is megérkezik végre, még pedig széles jókedvvel. Olyan forrásra akadt ez, melynek vize borízú volt. A forrás azonnali Bor-kútnak nevezték el. S mond a király: Vágjátok ki e vadedőt ülőhelyem körül, hol hűsítő földi eper enyhíté kínzó szomszjamat. Épüljön város e vadon helyen s emlék gyanánt *Eperjes* legyen a neve! Úgy is lőn, miként a király mondotta. A város felépült és áll a mai napig.»

A harmadik szakasz magyarázata: A csapatok egyenként visszatértek a királyhoz. Az első csapat nem hozott vizet, a második jó forrásvizet tért vissza, a harmadik pedig — úgy látszik a Borkút vizéből — borízú vizet hozott. A király megparancsolta, hogy nagy területen vágják ki az erdőt és építsenek a kiirtott területre várost, melynek *Eperjes* legyen a neve. Úgy is történt, a város felépült s ma is áll.

d) *Kapcsolás*. A jobb olvasó tanulók elolvassák az első szakaszt. *Az első szakasz kikérdezője*. T.: Mi a címe olvasmányunknak? Ki volt az a király, aki Eperjest alapította? Hány év előtt volt ez? Miért járt erre Vak Béla? Mit talált Eperjes helyén? Milyen az az őserdő?

A második szakasz olvastatása és kikérdezője. T.: Miért küldte szét a király kíséreit? Hány csapatra oszlottak? Míg a csapatok odajártak, mit talált maga körül a király?

A harmadik szakasz olvastatása és kikérdezője. T.: Melyik csapat hozta a legjobb vizet? Milyen ízű volt e víz? Honnan hozhatta e csapat a vizet? Hogyan szólt a király parancsa?

e) *Összefoglalás*. Egy-két tanulóval elmondjuk a regét.

III. Befejezés.

f) *Alkalmazás*. Édes hazánk több városának van ehhez hasonló története. Nekünk az ilyen regéket meg kell őriznünk, mert ezekből ismerjük fel az egyes korszakoknak a történetét, művé-

szetét, műveltségét. Eperjes régi házai: a Rákóczi-ház, a róm. kath. nagytemplom, a Kollégium, a Schmidt Gyula-féle ház, a Karaffa-ház mind-mind azt bizonyítják, hogy Eperjes már a régmúlt időkben is fontos város volt. Az ilyen épületeket mind úgy tekintésük, mint a régi idők tanúit, amelyek bepillantani engednek azoknak az időknek a történetébe. Büszkének lehetünk régi emlékeinkre, épp azért azokat mindig kímélni, fenn-tartani kell! Valahányszor elmentek mellettük, büszkén gondoljatok rájuk!

Irodalom.

«Óvoda és Iskola» címen a szülők, kisdud-óvónők és tanügybarátok számára ügyesen készített kis tanügyi lapot kaptunk mutatóvány-képen, melynek szerkesztője nagybölonyi Bakó Irma hódmezővásárhelyi mintaóvónő. A lap, mely most a harmadik évfolyamban van, megjelenik minden hó 1-jén és 15-ikén, s előfizetési ára egész évre 4 kor. 50 fillér. Tekintettel a lap irányára és céljára, melegen ajánlható az iskoláknak, főleg pedig az óvodáknak beszerzésre. A nekünk bemutatott lapszámokban egy érdekes irodalmi pályázat is található Az ÓVODA és ISKOLA szerkesztősége irodalmi pályázatot hirdet a következő tételre, és pedig: 1. sikeres gyakorlati eljárás az óvodában a magyarosítás terén; 2. sikeres eljárás az elemi iskolában a magyarosítás terén. Pályadíj 25—25 korona, mely összeg a legjobb pályamunkának adatik ki teljes egészében. Pályázati határidő 1916 március 15. A fűzött, lapszámozott és jelígyével ellátott, idegen kézzel frott pályamunkák Bakó Irma szerkesztőhöz, Hódmezővásárhely, Andrassy-utca 34 szám alá küldendők. Pályázhat bárki, akinek e téren tapasztalata van, tekintet nélkül arra, hogy a lap előfizetője-e vagy sem. Ezen hirdetésből is kiviláglik, hogy a szerkesztő időszerű és gyakorlati irányú tanügyi cikkek frását kívánja elérni, hogy azokat lapjában ismertethesse. Amely iskola, illetve óvoda a lapra felezettel rendelkezik, annak megismerése és járatása végett forduljon mutatóványért a fentebb nevezett szerkesztőhöz, kihez az előfizetésekért járó díjak is küldendők.

Körlevelek.

466—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén levő összes elemi iskolák, valamint óvodák tanerőire, illetve óvónőire.

A m. kir. belügyminiszter úr a kolerát, a béltyúszot, a vérhaszt, a foltoz-tífuszt, a pestist és hólyagos himlőt s az ellenük való védekezés módjait röviden ismertető nyomtatványokat állítottatott elő arra a célra, hogy a betegségek fellépése esetén kiosztatván, a közönség minél nagyobb körben felvilágosítottassék és hozzájáruljon a hatóságok védekező tevékenységének sikeréhez.

A vall.- és közokt.-ü. miniszter úr folyó évi február 1-jén 15,124—1915. eln. sz. a. kelt rendelete értelmében a járványok ellen való védekezés ismertetésének a nép között széles körben való terjesztése érdekében a tanfőnökség ki-próbált, hatásos munkáját kívánja igénybe venni.

Felhívom tehát Címet az előadottak értelmében való minél hatékonyabb működésre, vagyis a járványos betegségek ellen való védekezés érdekében a szükséges tudnivalóknak a lakosság körében való ismertetésére.

Megjegyzem, hogy a szükséges nyomtatványokat a belügyminiszter úr a községi előjáróságoknak kiosztás végett megküldötte s onnan azokat Cím átveheti.

Eperjes, 1916. febr. 10-ikén. Szabó Elemér s. k., kir. tanfelügyelő.

525—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén levő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és vezető tanerőire.

A BUDAI NAPLÓ politikai lap szerkesztősége f. évi február 4-ikén hozzám intézett értesítése szerint a világháború éveiben levő magyar királyi

felelős minisztérium arcképcsarnokának emléklapját készítette el, melyet az összes tanintézetek és iskolák igazgatóságának, mint történelmi és örökbecsű emléket a hivatalos helyiségekben leendő elhelyezés céljából megküld.

Ezen nagy időkre emlékeztető és hazafias mozgalom méltán megérdemli az érdeklődést és a szives fogadtatást, miért is az emléklapot a Cím figyelmébe és pártolásába melegen ajánlom.

Szolgáljon méltó díszül a tanintézeteknek és általában az iskoláknak a mostani rendkívüli időkre emlékeztető jelentős emléklap.

Eperjes, 1916. febr. 18-ikén. Szabó Elemér s. k., kir. tanfelügyelő.

604—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye valamennyi áll. el. iskolai gondnokságához, illetve áll. óvodai felügyelőbizottságához.

A vall.- és közokt.-ü. miniszter úr folyó évi január 15-ikén 140,500—1915., VII/c. sz. a. kelt rendeletével úgy az áll. el. iskolák, mint az áll. óvodák költségvetési évét minden tanévre július 1-jétől június 30-ikáig terjedő időben állapítja meg, ellentétben az eddig gyakorlatban levő, szeptembertől augusztus 31-ikéig tartó költségvetési évvel szemben. A fentiek alapján addig is, míg a hivatkozott miniszteri rendeletet, illetve az azt tartalmazó közigazgatási bizottsági rendeletet Cím kézhez venné, felkérem, hogy úgy az iskola, mint az óvoda 1916—17-ik tanévi költségvetését, az esetleges szükségleti emelkedéseket kellőképpen igazoló okmányokkal, (a tanterem légúrtartalmára vonatkozó kimutatással együtt) a szokásos módon 3—3 példányban, megállapítás, illetve jóváhagyás végett legkésőbb március 15-ikéig hivatalomhoz beterjeszteni sziveskedjék.

Eperjes, 1916. febr. 22-ikén. Szabó Elemér s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Határidős kimutatások új rendszere.

A vall.- és közokt.-ü. miniszter, tekintettel arra a munkaszaporulatra és ama változásokra, melyeket az elemi népoktatás terén az 1907. év óta alkotott törvények előidéztek, az 1915. évi 3700. eln. sz. a. kelt rendeletével a minisztériumban az elemi népoktatással foglalkozó osztályok ügykörének új beosztását rendelte el oly módon, hogy egyrészt a hasonló jelleggel bíró ügykörök egységesen csoportosítottassanak, másrészt azok elválasztása mellett is biztosítottassék mindannyi-nál az állandó kapcsolat és egyöntetű vezetés. Az ügyosztályok új beosztásának természetesen követhetményeképpen az elemi népoktatás ügyeinek ellátását szabályozó 128,000—1910. számú s az ezt kiegészítő későbbi utasítások is módosítást igényelnek már azért is, hogy rendelkezéseik a kisdudóvó-intézetekre is kiterjesztessenek. Ebből a szándékból a miniszter úgy magának az említett utasításnak, mint a vele kapcsolatos kimutatásoknak átdolgozását s az utóbbiaknál a szövegezés, számozás és felterjesztés időpont-jának megváltoztatását rendelte el. Abból a célból pedig, hogy az ügyek zavartalan ellátása az átmeneti időszak alatt is biztosítottassék, az egyes kimutatások elkészülésük sorrendjében adatnak ki, melyek ezúttal kivételes időpontban lesznek összeállítandók és felterjesztendők.

Értesítés. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter úr f. évi febr. 12-ikén 1426. eln. sz. a. kelt rendeletéből közlöm tankertületem iskoláinak helyi hatóságaival és tanfőnökségével, hogy a hadügyminiszter úrnak hozzá intézett megkeresése folytán a csalánszarak további szállítása egyelőre további intézkedésig felfüggesztendő. Amely iskolák a gyűjtött csalánszarakat hivatalomhoz még be nem küldték, további intézkedésig a gyűjtött szarakat őrizték meg. Csupán a gyűj-

tott mennyiséget kérem bejelenteni hivatalomnak. Eperjes, 1916. február 16. Szabó Elemér s. k., kir. tanfelügyelő.

Szabadságolás továbbképzés céljából. Vármegyénk kir. tanfelügyelője Mikó Mária pécsújfalvi áll. el. isk. tanítónő részére saját költségére hatheti szabadságot engedélyezett, s helyettesítését ezen idő alatt Kocsis Erzsébet okl. óvónő látja el. A szabadságolt tanítónő polgári és felsőnépiskolai énektanítónői tanfolyam bevégezése céljából Budapestre utazott, hogy a m. kir. zeneakadémián az énektanítónői képzést megszerezze.

Háborús előadások az állami tanfőnöki képzőintézetben. Az eperjesi állami tanfőnöki képzőintézet tanári testülete a háborúval kapcsolatban négy háborús önképzőköri ülésnek megtartását határozta el. Az első, jan. 29-én, az önképzőkör ezévi vezetője: Grynaeus Ida ismertette a háború okait. A február 26-iki második ülésen Slajchó Mihály fog előadni «A háború eredményei» címen. A harmadik és negyedik ülésen Dúsz Mária igazgató és Bertha Mária tartanak előadást.

Megjutalmazott tanító. A vall.- és közokt.-ü. miniszter Polivka János felsővízközi g. kath. el. iskolai vezető-tanító részére a Kalmár József-féle alapítványból 160 kor. jutalomdíjat engedélyezett. Miről vármegyénk kir. tanfelügyelője nevezett, a tanügy s általában a népnevelés terén kifejtett sokoldalú és eredményteljes működéséért, meleg elismerő sorok kíséretében értesítette.

Gyermeknap gyűjtés. Bánhegyi Jakab sósgyülvézi áll. el. isk. ig.-tanító gyermeknap gyűjtés címén ezúttal 5 kor. 40 fillért küldött be a várm. kir. tanfelügyelőséghez, mely összeget ezen hivatal az Országos Gyermekvédő Ligához Budapestre továbbította.

Tanítók Háza államsegélye. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a Sárosvármegyei Általános Népnevelő-egyesület által Eperjesen fenn-tartott Tanítók Háza internátus 1915—16. tanévi szükségleteinek részben való fedezésére államsegélyként 4000 koronát engedélyezett.

Tanítók özvegyei és árvái javára. Lieb Tivadár osztópataki áll. el. iskolai tanító, növendékeinek adakozásából a saját hozzájárulásával, a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái alapja javára 5 korona 60 fillért kitevő összeget küldött a vm. kir. tanfelügyelőséghez, mely hivatal a pénzt a jelzett célra a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította.

Katonaságtól szabadságolt tanító. Stronczér Aladár héthársi áll. el. isk. tanító, aki a múlt évi december hóban katonai szolgálatra ismételtelen behívatott, szabadságát visszanyerte és tanítói működését megkezdette.

Újabb adomány katonák részére. Bánhegyi Jakab sósgyülvézi áll. el. isk. ig.-tanító, tanulóifjúságának adománya címén, katonáink részére ajándékokra 6 kor.-t küldött be a vm. kir. tanfelügyelőséghez. Az összeget a tanfelügyelőség a m. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyező hivatalához Budapestre továbbította.

Szabadság. Vármegyénk kir. tanfelügyelője Kuzmáné Koscs Anna bártfamiályói áll. el. isk. tanítónő részére február 15-ikétől kezdve hatheti szabadságot engedélyezett.

Nyilvános nyugtázás az Eperjesi Tanítók Házára befolyt összegekről. Tagsági díjak: Szoural János 1916-ra 4 kor., Ligethy Sándor 1916-ra 4 kor., Roskoványi József 1913-ra és 1914. I-re 6 kor., Selmeczi Félix 1916-ra 4 kor., Szilárd Jolán 1915-re 4 korona, Szklenár Pál 1915-re 4 kor., Varju József 1916-ra 4 kor., Kucsma Margit 1915-re 4 kor., br. Ghillány Mária 1914. és 1915-re 8 kor., Gajdos János Palonca 1916-ra 4 kor., Spenik László 1915. és 1916-ra 8 kor., Török Lajos 1914. és 1915-re 7 kor., Török Lajosné 1914. és 1915-re 7 kor. Eperjes, 1916. február 9-ikén. Slajchó Mihály, pénztáros.

Az Eperjesi közgyűlés

Árcképek

reskedőtől című naplevelet kap

„Igen

becsű la-tók» című a tények

engem 10

Eperjes s

azért, me

nek párj

Eperjesen

pított ára

hogy Fős

csupán a

engedje

világosít

helyes be

nyekről, m

elhallgatá

nak tünte

virslit cso

csatolt sz

koronájáv

60 pár vi

26-6 fillé

a fogyaszt

a tek. Fős

olvasóköz

akkor, ha

keresek? F

meggyőző

lom a szám

lítőmánya

közigazgat

szemben is

a nagyköz

annak elbí

gító vagy

lapjában v

— Eperjese

váló tiszte

A levelet

hogy a levélb

lákából meggy

Tanító h

amikor megt

tüdvész. A g

fiatal tanító e

helte lelkét. A

mult szombat

részvétellel az e

Köszönet

rékpénztár 50

vármegyei Jót

javára, mely

köszönetet a s

Friss ba

féle dunai h

kaphatók Kun

Telefonszám 1

Értesítés

bizottsága köz

röskereszt-egyl

küldött a várm

lapot a várm

8653—1915. sz

szét a vidéki e

a nép hadbavor

kereszt útján

értelmiség vala

tudakozódó-lap

sziveskedjenek

fordulni, ki ne

kozódó-lapokat

fogja bocsátani

Az Eperjesi Bankgyelet r.-t. február 29-ikén d. u. 3 órakor tartja ezidei rendes évi közgyűlést a városháza tanácstermében.

Árdrágítók. Kun Sándor helybeli kereskedőtől, lapunk múlt számában «Árdrágítók» című napihírünkkel kapcsolatban a következő levelet kaptuk:

„Igen tisztelt Főszerkesztő úr! Nagybecsű lapjuk múlt számában «Árdrágítók» címen rövid hír jelent meg, amely a tényeknek megfelelőleg hozza, hogy engem 100 korona pénzbírsággal sújtott Eperjes sz. kir. város rendőrkapitánya azért, mert a szepességi csemegevirslinek párját 28 fillérjével adom el, holott Eperjesen a virsli hatóságilag megállapított ára 18 fill. Készséggel elismerem, hogy Főszerkesztő úr a hír közlésével csupán a közjót akarta szolgálni. De engedje meg, hogy b. lapja útján felvilágosítsam a közönséget a tényállás helyes beállításával azokról a körülményekről, melyeknek a nemismerése vagy elhallgatása engem tényleg árdrágítónak tüntet fel. A szepességi csemegevirsli csomagját, amint azt az idecsatolt számlákkal igazolhatom, 15-96 koronájával fizetem. Egy csomagban 60 pár virsli van. Egy pár virsli tehát 26-6 fillérembe kerül, nem számítva még a fogyasztási adót. Kérem már most a tek. Főszerkesztő urat s általa b. lapja olvasóközönségét: árdrágító vagyok-e akkor, ha 1 pár virsli talán 1 fillért keresek? Hogy a tények valóságáról meggyőződhessek, levelemhez csatolom a számlákat a legutóbbi hetek szállítmányairól. Legnagyobb tisztelettel a közigazgatási hatóságok ítélezésével szemben is — mely még nem végleges — a nagyközönség judiciumára bízom annak elbírálását, hogy tényleg árdrágító vagyok-e vagy sem? Soraimnak b. lapjában való közlését kérve, vagyok — Eperjesen, 1916. febr. 25-ikén — kíváló tisztelettel Kun Sándor.“

A levelet egész terjedelmében azzal közöljük, hogy a levélben állítottak valóságáról a számlákból meggyőződünk. Szerk.

Tanító halála. Még ifjúkorát sem érte el, amikor megtámadta *Orechovszky* József testét a tüdővész. A gyilkos kór kérlehetetlenül ette a fiatal tanító erőit, mígnem február 17-ikén kilehelte lelkét. Az eperjesi szülők szegény gyermekét mult szombaton kísérte el utolsó útjára őszinte részvétellel az eperjesi közönség.

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Takarékpénztár 50 koronát adományozott a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet eperjesi árvaháza javára, mely adományért ezúton mond hálás köszönetet az elnökség.

Friss balatoni fogasok, valamint különféle *dunai halak* minden *kedden és pénteken* kaphatók Kun Sándor csemege- és halüzletében. Telefonszám 137.

Értesítés. Sárosvármegye központi segélybizottsága közhírré teszi, hogy az *Országos Vöröskereszt-egylet tudakozódó-lapjaiból* újból 500 at küldött a vármegye alispánjának. Ily tudakozódólapot a vármegye alispánja 1915. nov. 24-ikén 8653—1915. sz. körrendeletével számosat küldött szét a vidéki értelmiség tagjainak. Céljuk, hogy a nép hadbavonult hozzátartozói sorsáról a Vöröskereszt útján tudósítást kapjon. Ha a vidéki értelmiség valamely tagjánál már nem volna ily tudakozódó-lap s ilyenre még szükségük volna, sziveskedjenek a vármegyei irodaigazgatóhoz fordulni, ki nekik, amíg a készlet tart, a tudakozódó-lapokat kívánt számban rendelkezésükre fogja bocsátani.

Kedvezményes árú gyümölcsoltványok kiosztása.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület nagyobb mennyiségű kedvezményes gyümölcsoltványt fog f. év tavaszán kiosztani. Kik ezen elsőrendű, félmagas törzsű gyümölcsoltványokra igényt tartanak, szükségletüket frásban vagy szóbeileg, a fajták (alma, körte, szilva stb.) és mennyiség megjelölésével a gazdasági egyesület titkári hivatalánál március 15-ikéig jelentsék be. A gyümölcsoltványok ára darabonként 20 fill., helyben átvéve az orkurai áll. f. iskolában. Oltványok vasúton senki részére nem szállítanak, mindenki tartozik a gyümölcsfák elszállításáról gondoskodni.

Jóteknycélú gyűjtések. *Szkurkay* Manó kissebeni áll. elemi isk. igazgató-tanító által a folyó tanévben rendezett jóteknycélú gyűjtések eredményéről a következőkben adhatunk számot. Iskolai növendékek összes gyűjtése 52 kor. 80 fillér. Óvodai növendékek gyűjtése 9 kor. 06 fillér. A beiratásnál a szülőktől 45 kor. 06 fill. A sárosi inséges lakosság javára jövedelmező Szutórisz-féle füzetek eladásából 20 kor. Tantestületi tagok adománya 22 kor. 50 fill. Mindössze 149 kor. 42 fill., mely pénz a következőképen osztott szét: katonák karácsonyára 43 kor. 06 fill.; Vakok Eperjesi Intézetének 15 kor.; hadi beszedekre 20 kor.; Szutórisz-féle füzetekért 20 kor. és hadifogyók részére 31 kor. 36 fill. Ezenkívül az iskola leány növendékei 64 pár kézmelegítőt és 10 pár sált kötöttek tiszta gyapjúfonalból, mely cikkeket az iskola igazgatója a központi Vöröskereszt-egylet elnökségének küldte el. Ugyancsak jelentékeny eredménnyel járt *Köhler* József tótsóvári áll. elemi isk. igazgató-tanítónak is a jóteknység gyakorlása érdekében kifejtett buzgólkodása. Az Országos Gyermekszanatórium Egyesület részére eszközölt gyűjtése 88 kor. 87 fillér. A f. é. február hó folyamán rendezett gyűjtés eredménye 115 kor. 09 fill., mely összegből a vak katonák részére küldött 15 kor. 09 fill.-t; a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái javára fordított 40 kor.-t; Nyomorék Gyermek Országos Otthona címére küldött 15 kor.-t; Orsz. Gyermekszanatórium Egyesületnek Hohenberg Zsófia-alapja javára 40 kor.-t és a Kazinczy-körnek Kassára küldött 5 kor.-t. Ezen adatok a jóteknység céljait támogatása érdekében kifejtett tevékenység szép eredményei.

A rendőrségről. Gingold Max 15-ös gyalogos panaszt emelt, hogy amikor katonai transporttal Mährisch-Ostriban járt, 500 kor. pénzét egy szállodában a párna alatt felejtette. Rendőrségünk távirati megkeresésére az ottani csendőrség a pénzt tényleg megtalálta s az összeget Gingold Maxnak Eperjesre megküldötte.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Iskola tanítói lakásban. *Krivka* Sándor alsóodori g. kath. elemi isk. tanító tanterem hiányában lakoszobáját rendezte be iskolául. Ezen oroszpusztította községben, melyben az iskolából egyelőre csak a tanító legszükségesebb lakrészei hoztak használható állapotba, az iskola ambiciózus tanítója hivatásteretéből osztja meg lakoszobáját tanítványaival, hogy hazafias nevelés-oktatásban részesíthesse őket. Szivesen közöljük a derék népnevelő ezen hazafias és elismerésméltó példáját.

Naponta friss szepességi virsli kapható Kun Sándor csemegekereskedőnél. Telefon 137.

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Takarékpénztár 100 kor.-t adományozott az ev. Kolégium tápintézetének. A kegyes adományért hálás köszönetet mond az intézet vezetője.

Tanítók és a katonai szolgálat. A kultuszminister interpellációs válaszából jegyezzük ide ezt a kis statisztikát. Állami iskolákban 5563 férfitanító, 4111 tanítónő működik. Ezek közül hadbavonult 2481, vagyis az összesnek közel 45%-a. A nem állami tanítók száma 26.000. Ebből bevonult 13.600 tanító, vagyis az összesnek több mint fele. A tanítók katonai szolgálat alól való mentesítését illetően a kultuszminister ezt az összes tanítóságot megítéző nyilatkozatot tette: A tanítók tekintetében annál kevésbbé lehetett a felmentésekben tovább menni, minthogy a tanítók, akik rendszeren altisztek, sőt tisztek, olyan intelligens elemei a hadseregnek és annyira fontos hivatást teljesítenek ott úgy intelligenciájuk, mint képességeik folytán, hogy ha ezeket onnan nagyobb számban kivonnák, akkor a tiszt állomány egy részét vonnák el a hadseregtől, tehát ezzel a hadi érdeket veszélyeztetnénk. Teljesen lehetetlen ennélfogva, hogy az ilyen kívánságnak eleget tegyünk.

A hadiárvák alapja javára a következő adomány folyt be: a Vöröskereszt-egylet bártfai fiókja 69 kor. 54 fill.

Jóteknycélú tevékenység. Bár meg vagyunk győződve, hogy a vármegye minden egyes tanítója, népnevelője a község lakossága és a közjó érdekében mindent megtesz, ami szükségesnek és alkalmasnak mutatkozik, mégis annak illusztrálásául, hogy faluhelyen mit művelhet a tanító a nép és közcélok érdekében, elmondjuk a következő esetet. *Uram* Péter gomboszentgyörgyi áll. elemi isk. tanító a nép javát és érdekeit szíven viselve, szíves készséggel vállalt közvetítő szerepet a hadbavonultak hollétének kipuhatólása körül, s úgy állomáshelyén, mint a szomszéd községekből mintegy 50 esetben működött ily irányban közre. Továbbá, miután a község szegény lakosságánál jóteknycélú pénzádományokat nem gyűjthetett, egy közvetítő módot választott e célra, még pedig burgonyát gyűjtött, és az ekként összehozott mennyiséget 23 koronáért értékesítette, s az összeget pedig a következőképen osztotta szét: az Országos Hadsegélyző Bizottság által forgalomba hozott zászlószegre 15 kor.-t; Erzsébet-Otthon létesítésére 4 kor.-t és a Nyomorék Gyermek Országos Otthona javára 4 kor.-t. Íme, egy a népert és a nemes célokért lelkesedő fiatal tanító szorgosságának eredménye.

Ingyen kötőfonal hiánya. Vitéz katonáink téli felszerelésének kiegészítése céljából a kiadott felhívás folytán több iskola kért ingyen fonalat, hogy abból a leánytanulók tanítónők vezetése és útmutatása mellett megfelelő cikkeket készíthessenek. Erre a m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala sajnálatlaltal értesítette a várm. kir. tanfelügyelőséget, hogy ingyenes fonalkészlete elfogyott. Azon esetre azonban, ha sikerül újabb készlethez jutnia, a kéréseket előjegyzésbe vette.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Adomány. Az Eperjesi Takarékpénztár 100 koronát adományozott az eperjesi ev. Gyámintézetnek és 50 koronát az eperjesi ev. Szegényekháznak. Fogadja ezért egyetünk leghálásabb köszönetét Dr. *Székely* Jánosné elnök, *Vogel* Béla pénztáros.

Kérelem. *Kocsis* György décsői lakos, népfelkelő az általános mozgósítás elrendelésével hadba vonult s jelenleg az északi harctéren teljesít tényleges szolgálatot. Teljesen vagyontalan családját itt hagyva, beteg neje febr. 19-ikén elhalálozott s így négy apró gyermeke (a legidősebb 11-éves, a legifjabb 2-éves) minden támasz és gondozás nélkül a legnagyobb nélkülözéseknek néz elébe. A gyermekek ideiglenes elhelyezéséről gondoskodtam, de azok a legszükségesebb ruházatot is nélkülözik; miért is az árvák nevében azon kérelemmel fordulok a jószívű nemes emberbarátokhoz, hogy a szerencsétlen gyermekeket bármilyen adományaikkal támogathatják s azokat nekem elküldeni kegyesek legyenek. Hétfárs, 1916. február 22. Dr. *Kádas* Miklós, főszerkesztő. — Olvasóközönségünk biztonnal segítségére fog sietni a szerencsétlen négy árvának s igyekezni fog könnyíteni szomorú sorsukon. Adományokat mi is készséggel fogadunk s készséggel továbbítunk.

Magyar Szalon. Rendkívül gazdag, nyolcvan oldalra terjedő tartalommal jelent meg a társadalmi, kritikai, szépirodalmi és közgazdasági havi folyóiratnak februári száma. Hevesi József 33 esztendő fénys multtal bíró folyóirat, amelynek hasábjain a legkiválóbb írói gárda nevelkedett fel, amely évek hosszú során át Jókai, Mikszáth, Dóczy Lajos, Tóth Béla, az Ábrányiak, Reviczky Gyula, Endrődi Sándor stb. legkiválóbb írásait nyújtotta a magyar intelligenciának, most egy rekonstrukción ment keresztül. A folyóirat főszerkesztője, Hevesi József mellett a szerkesztést ezúttal Bizony László hirlapíró, a munkái révén jól ismert közgazdasági író látja el. A februári szám magas színvonalú tartalommal lép a közönség elé. Az izlamról Marczali Henrik, a Balkánvonalról dr. Balkányi Kálmán írt cikket Pirkner János orsz. képviselő «A bajor trónörökös frontján» címmel a francia hadszíntéren tett tanulmányútról írt érdekes cikket. Dr. Sismanoff Irén «Bulgáriáról» c. cikke mellett ez a szám közli Hevesi József és Hetényi Béla «Ősz és tavasz» c. egyfelvonásos vígjátékát. A «Glosszák» rovatban kitűnő, aktuális cikkeket közöl a SZALON a legjobb újságírók tollából. A «Színház, művészet» rovat a januári színházi élet, hangversenyek és képzőművészeti kiállítások beható kritikáját nyújtja, míg az «Irodalmi szemle» rovatában Bálint Lajos adja az új szépirodalmi munkák bírálatát. Mellette ezúttal még dr. Szász Pál orsz. képviselő «Bizony László «Pénzügyi emancipációnk» című legújabb munkájáról. Dr. Beck Lajos orsz. képviselőnek «A pénzügyi reform»-ról írt munkájáról és Bánfi Oszkárnak az 1914-iki bankévről szóló tanulmányáról Bizony László írt kritikát. Igen gazdag a folyóirat Közgazdasági rovata, amelyben Szerényi József, a drezdai gazdasági konferenciáról, Hoványi Géza orsz. képviselő, a Pénzügyi Országos Szövetségének igazgatója a valutakérdésről írt cikket. A MAGYAR SZALON előfizetési ára egy évre 15 kor. Egy szám ára 1 kor. 50 fill.; szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrassy-út 20. Előfizetéseket elfogad lapunk kiadóhivatala is.

Rejtelmes pénz. Kiskurimán a csendőrség egy bűnügyből kifolyó házkutatás alkalmával egy parasztházban állítólag 30.000 koronát talált papírban, melyből egy kis rész rubelekben volt. A csendőrség erélyesen nyomoz a pénz eredete után.

A vakok támogatása. Az Eperjesi Takarékpénztár a Vakok Eperjesi Intézetét 50 korona adományban részesítette. Az intézet igazgatósága ezért e helyen is kifejezi hálás köszönetét.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be: 500 kor.: az Eperjesi Takarékpénztár; 14 kor.: az eperjesi gör. kath. tanítóképző növendékeitől; 10 kor.: Klefner Gyula, amelyekért őszinte hálás köszönetet mond: özv. *Semsey* Boldizsárné elnök, *Vogel* Béla pénztáros.

Könyv- és kóta-ujdonságok, művészi képeslevezőlapok, divatos levélpapírok *Molnár Jenő*nél Eperjesen kaphatók.

Amerikai magyarok feldúlt tűzhelyeinkért. Az AMERIKAI MAGYAR NÉPSZAVA kiadója, *Berkó* D. Géza, a lap budapesti tudósítójának, *Pivány* Jenőnek kezdeményezésére nagyszabású gyűjtést indított a háborúban feldúlt tűzhelyek újjáépítésére. E mozgalom azzal a felhívással kezdődött, melyet az Országos Bizottság elnöke, gr. *Khuen-Héderváry* Károly intézett fentemlítt lap útján az úvilágban élő magyar honfitársainkhoz. A gyűjtés, amelynek védnökségét *Nuber* Sándor newyorki főkonzulunk vállalta el, már eddig is szép eredményt ért el és a legszebb reményekre jogosít. A testvéri szeretet, amellyel magyar magyar iránt viseltetik, áldozatkész megnyilvánulásában áthidalja így még az oceánt is.

KUN KÁVÉ-KEVERÉKEI KITŰNŐEK!

Köszönet. Az Eperjesi Takarékpénztár 100 koronát adományozott az eperjesi társulati kereskedőtanonciskola részére. Az iskola vezetősége hálás köszönetét fejezi ki a nemes adományért.

Szabadoktatás az 1914/15. tanévben. Vármegyénkben az 1914/15-ik tanévben a háborús állapot s főleg a hadműveleteknek vármegyénkbe történt kitolódása folytán a szabadoktatással foglalkozó egyesületek, szervezetek működése általában szünetelt s csupán két helyen voltak ily előadások. Még pedig *Gajdos* János palonczai áll. el. isk. ig.-tanító és *Szklénár* Pál keczkerkosztolányi áll. el. isk. ig.-tanító rendeztek a községben a lakosság részére néhány ismeretterjesztő előadást.

Hadifogoly-munkások igénybevétele. *Taky* József udvari tanácsos, alispán a hivatalos lap csütörtöki számában értesíti a közönséget, hogy március elsejétől hadifoglyok kirendelésére nézve új rendelkezések lépnek életbe, amelyek valamennyi, tehát a már kiadott hadifogoly munkás-csoportokra is vonatkoznak. Azon munkaadók, akik február 20-ikáig bezárólag a náluk levő hadifoglyokról azon helynél, ahol a régi szerződést kötötték, ajánlott-levélben vagy táviratban le nem mondanak, úgy fognak tekinteni, mint akik az új rendelkezéseket elfogadták. Az új rendelkezések ki fognak nyomtatni és a legközelebb határidőn belül a közigazgatási hatóságoknál megvehetők lesznek. Azon időpontig, amíg az új rendelkezések nyomtatásban ki fognak adni, azok a katonai parancsnokságoknál, a hadifogolytáborok parancsnokságainál és a közigazgatási hatóságoknál megtekinthetők. Ezen az újságokban közzétett hirdetés jogi szempontból olyan tekintendő, mintha a munkaadók a fentnevezett katonai vagy közigazgatási hatóság által közvetlenül értesítettek volna. A munkaadók bármely ellenvetése figyelmen kívül hagyatik. A fennálló szerződések hatályon kívül helyezése és azoknak az új rendelkezésekkel való pótlása, tekintettel a kényszerítő állami és katonai érdekekre, meg nem támadható. Ezen értesítés, amely feltételes felmondással egyenlőnek tekintendő, hatályos, ha a munkaadó február 20-ikáig bezárólag a hadifoglyok felmondását kinyilatkoztatja, nem bír pedig hatállyal, ha a munkaadó a felmondást egyáltalában nem jelenti ki, vagy pedig nem a fent közölt határidőig és nem a kassai katonai parancsnoksággal közli.

Új csendőrfarmaruha. A m. kir. csendőrség új formaruhát kap, amely színre nézve azonos a tábori ruhával. A csendőrségi formaruha annyiban különbözik csak a hadseregétől s a honvédségétől, hogy piros hajtókája zöld szegélyű.

Háborús segélyek. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az 1915. évi XXII. t.-c. alapján kijáró háborús (20 %-os) segélyeket a vármegye területén működő összes állami, községi és felekezeti tanítóknak, tanítónőknek, valamint az óvónőknek is kiadta. A törvény értelmében a segélyek f. é. január 1-jétől kezdve tíz egyenlő előleges havi részletekben fizetnek ki az illetékes kir. adóhivatalok által. A községi és felekezeti tanítók, valamint tanítónők a fizetés nagyságára való tekintet nélkül egyformán 400 kor.-t az állami, valamint felekezeti óvónők 300 kor.-t kaptak háborús segélyképen.

Iskola megnyitása. *Martényi* Andor bányavölgyi esperes-plébános, mint az ottani áll. elemi iskola elnöke, mindent elkövetett, hogy a tanulók beiskoláztatása érdekében a háború következtében erősen megrongált iskolaépület mielőbb helyrehozassék. A helyreállítási munkák befejeztettek és az iskola már február 1-jétől folytatja áldásos működését. A tanítónak hadbavonulása folytán vármegyénk kir. tanfelügyelője az iskolához *Zaborovszky* Valéria szorocsányi áll. elemi isk. tanítónőt küldte ki a tanítás ellátására.

Adomány. Az Eperjesi Takarékpénztár az eperjesi Tanítók Házának 50 koronát adományozott, amiért a Sárosvármegyei Általános Népművelőegyesület elnöksége hálás köszönetét fejezi ki.

Fentartási költség. A vallás- és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. iparostanonciskola számára az 1915—1916. tanévre 205 kor. fentartási költséget engedélyezett.

**BETEGEK ÉS ROKKANTAK
RÉSZÉRE NÉLKÜLÖZHETETLEN**

a hygen. légmentesen elzárható

SZOBA-KLOZETT

Teljesen szagtalan, díszkrét, szék formájában és minden kivitelben kapható.

MINDEN SZOBABAN FELTŰNÉS NÉLKŰL FELÁLLITHATÓ!

HEYDER ÉS KILLIÁN

hygen. légmentesen elzárható szobaklozettek, száraz klozettek, Bidet és betegasztalok különlegességi gyára

**WIEN XVI.,
Paletzgasse 22—24.**

Arjegyzék és ismertető ingyen és bérmentve.

Barna vagy fekete bőrpóztóval párnázva porcelán vagy emalli venterrel. Ára csomagolva és bérmentve 70 kor. Párnázatlan és fodor nélkül csak 60 k.

Puha fából, barnára fényezve emalli venterrel. Ára csomagolva és bérmentve 55 kor. Keményfából 40 kor.

A sör is drágult. A kőbányai és az azzal szövetkezett sörgyárak febr. 15-ikétől a sör hektóját 8 koronával emelték fel. A palackozott sör is drágult: a félliteres üvegek 8 fillérrel, az annál nagyobbak 10 fillérrel.

Legjobb eredményt

□□□ érünk el, ha □□□
az EPERJESI LAPOKban
□□□□ hirdetünk! □□□□

A papír- és dése. Nem mulishozok és papírkeres a gyárosoktól az könyvnyomdászok kénytelenségéből emelkedéssel. Hogy indokolt, legjobban a leghalásból, mire név néhány más szükség előkelő szaklapun

Papíros:

Nyomó simított
Fogalmi, közönség
Falragasz
Couleur, közönség
Famentes
Pellure
Írógéppapír
Levelezőlap-karton
Fehér karton, kö
Fehér karton, fino

Festék:

Fekete közöns. ac
Finom, illusztrációs
Másolófesték
Kék
Sárga
Vörös

Különfélék:

Kenőolaj
Terpentin

Február elején

fehér borítékok új
Itt közöljük a meg
1000 drb színes, 4
jobb boríték
további 1000
500 drb
1000 drb fehér d
46-os
további 1000
500 drb

Köszönetnyí

kaptuk a harcterről.
Kérem, adjanak hely
nak, amelyekben r
mondok, akik az A
zete közvetítésével
katonáimnak. Lelki
említsem városunk
személyiségét, a sz
sokat fáradozott a
óvónői neveléssel
tudta növendékeibe
fájuk legjobb cukr
«katona bácsik»-na
mondja. Köszönet é
som nemes lakóna
Hauptmann Ervin,

Az «Uránia»
és frappáns aktuál
műsoron. Különöse
szombati és vasárna
szerepeit Asta Nie
sebb mozdívák járt

Elveszett. Re
vasútállomástól a vá
bőrből készült cipő
gáltassa át a rendő
veszett Fekete Béla
névre hallgató, fel
találója s elővezető

Pályázatok.
havában különböző
cikknek beszerzé
a honvéd központi
lyák, nyeregvezak,
kötelek, vitorlavás
lópokrócok, taliga
tására hirdet pályá
kassai kereskedelm
tudható meg.

Használjunk po

A papír- és nyomdai árak emelkedése. Nem mulik el nap, hogy könyvnyomdászok és papírkereskedők ne kapnának értesítést a gyárosoktól az árak újabb emelkedéséről. A könyvnyomdászok se tehetnek mást, mint hogy kénytelenségből ők is lépést tartanak ezen ár-emelkedéssel. Hogy ez mennyire szükséges és indokolt, legjobban kitűnik a papírárak emeléséből, mire nézve a következő felállítást közli, néhány más szükséges anyag áraival együtt, egyik előkelő szaklapunk:

Papíros:	Normális ár K.	Ár 1916. jan. 1-jétől	Több %
Nyomó simított	—34	—82	140
Fogalmi, közönséges	—34	—80	136
Falragasz	—38	—94	148
Couleur, közönséges	—36	—94	160
Famentes	—50	1 15	130
Pellure	—60	1 40	132
Írógéppapír	—72	1 50	110
Levelezőlap-karton	—36	—77	114
Fehér karton, középfinom	—60	1 30	117
Fehér karton, finom	—70	1 50	115

Festék:	Normális ár K.	Ár 1916. jan. 1-jétől	Több %
Fekete közöns. accid.	3 20	7—	118
Finom, illusztrációs	4—	10—	150
Másolófesték	8—	16—	100
Kék	4 75	9 50	100
Sárga	3 25	8—	125
Vörös	5 40	12—	120

Különfélék:	Normális ár K.	Ár 1916. jan. 1-jétől	Több %
Kenőolaj	—34	1 50	141
Terpentin	—50	1—	100

Február elején a színes borítékok 60 és a fehér borítékok újabb 35 százalékkal emelkedtek. Itt közöljük a megfelelő áremelkedést:

1000 drb színes, 44-es vagy 46-os jobb boríték	15— K.
további 1000	13 50 >
500 drb	10 50 >
1000 drb fehér duplex, 44-es vagy 46-os	20— >
további 1000	17— >
500 drb	13— >

Köszönetnyilvánítás. A következő levelet kaptuk a harciérről: „Igen tisztelt Szerkesztőség! Kérem, adjanak helyet b. lapjukban ezen soraimnak, amelyekben mindazoknak igaz köszönetet mondok, akik az Angolkisasszonyok nevelőintézete közvetítésével szeretetadományokat küldtek katonáimnak. Lelkiismeretem kívánja, hogy fel-említssem városunk zárdájának egy közbecsült személyiségét, a szeretett *Mari* nénit, aki oly sokat fáradozott a gyűjtés érdekében és aki óvónői neveléssel a szeretet oly magas fokát tudta növendékeibe oltani, hogy azok karácsonyfájuk legjobb cukrait elküldték a Feldbe, a «katoná bácsik»-nak, ahogyan a kísérő levél mondja. Köszönet és honfíúi üdvözet szülővárosom nemes lakóinak! Harctér, 1916. febr. 20. *Hauptmann Ervin, főhadnagy.*“

Az «Uránia»-kino érdekes ujdonságokat és frappáns aktualitásokat tart mostan állandóan műsorán. Különösen figyelemreméltók a most szombati és vasárnapi attrakciók, melyeknek főszerepeit Asta Nielsen és Maria Carmi leghíresebb mozdívák játsszák.

Elveszett. Reiszler Áronné febr. 22-ikén a vasútállomástól a városba menet egy pár új zsevrőrből készült cipőt veszített el. Megtalálóját szolgálatossá át a rendőrkapitánynak. — Továbbá elveszett Fekete Béla lemesi szolgabírónak *Trubács* névre hallgató, fekete kan *kopó kutyája*. Megtalálóját a elővezetője jutalomban részesül.

Pályázatok. A hadügyminisztérium március havában különböző zsinór, vászon, fém és más cikkeknek beszerzését kívánja ellátni. Továbbá a honvéd központi ruhatár kötőfékláncok, saroglyák, nyeregvázak, zablák, szerszámok, hevederek, kötelek, vitorlavászon, cövek, kefék, lóvakarók, lópokrócok, taliga stb. március 4-ikén való szállítására hirdet pályázatot. Közelebbi feltételek a kassai kereskedelmi és iparkamara hivatalában tudhatók meg.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Határidős jeientés- és kimutatásnyomtatványok. Az iskolák által a határidőhöz kötött kimutatásoknak és jelentéseknek idejében és akadálytalanul való megtételét megkönnyítendő, a Pestalozzi iskolai rendtartási naplók kiadóhivatala azokból gyűjteményt állított össze. Áttekintettük a gyűjteményt és megállapíthatjuk, hogy annak főleg az állami tanintézetek nagy hasznát vehetik. Minthogy pedig az áll. el. iskolai határidős kimutatások egy része módosítás alatt áll, a nevezett kiadóhivatal közlése szerint a módosított kimutatásokat is sajtó alá rendezi és azokat már e hó 15-ikétől kezdve szállítja. Megrendelések a Pestalozzi iskolai rendtartási naplók kiadóhivatala címen Budapest, VII. ker., Ilka-utca 26. sz. intézendők. Megemlítsük még, hogy a nevezett kiadóhivatal kijelentése szerint minden rendtartási nyomtatványt, melyet a vall.- és közokt.-ü. miniszter ezután is elrendel, mindenkor azonnal elkészíti és nála kapható lesz.

Hiába keres,

sehol sem talál jobbs olcsóbb, a táborba küldendő csomagokra egyedül alkalmas

vízmentes csomagolópapírost,

mint

Kósch Árpád

könyvnyomdai műintézet :: papír- és írószerraktárának üzletében :: Eperjesen.

A m. kir. Kereskedelmi Múzeum levelezője Varsóban figyelemreméltó tevékenységet fejt ki abban az irányban, hogy hazai érdekelt-ségünk és a lengyel-galiciai körök között minél élénkebb összeköttetéseket teremtsen s felajánlja szolgálatait mindazoknak, akik ilyen összeköttetések iránt érdeklődnek. A levelezőnek neve és címe a kassai kereskedelmi és iparkamarán vagy a m. kir. Kereskedelmi Múzeumnál Budapesten megtudható s mindazok, akik vele érintkezésbe kívánnak lépni, leveleiket ez utóbbi címre küldjék el azzal, hogy az a levelezőnek továbbíttassék, tekintettel arra, hogy Varsóba közvetlenül levelet nem küldhetünk.

Eperjes vámbérlete. Március 10-ikén d. e. 10 órakor lesz az árverés Eperjes városánál, amikor is a város tulajdonát képező vámtárgyak és a helypénzszedési jog április 1-jén kezdődő 3 egymásután következő évre bérbe fog adatni. A kikiáltási ár 61,000 kor., a bánatpénz 5000 kor. Az ajánlatok fölött a városi közgyűlés dönt.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Eljegyzés. *Kardos* Kalmán eperjesi lakos eljegyezte magát *Vassó* János héthársi molnáriparos leányával Anuskával.

A szélhámos ál-tanítónő. Kassán egy ál-tanítónő tűnt fel, aki több okleveles tanítónőtől bizonyítványokat csalt ki, ezenkívül könyöradományokat gyűjtött és amikor már égett lába alatt a talaj, megugrott. A cvikkeres, sovány, magas és magyarul rosszul beszélő szélhámosnő Kassáról Eperjesre tette át székhelyét és itt folytatta üzemeit, majd Iglóra ment, Lőcsére és más felvidéki városokba, ahol mindenütt csalt, lopott, sikkasztott, sőt hamis bizonyítványai segítségével még állást is vállalt. A rendőrségnek sehol sem sikerült elcsipni a veszedelmes teremtest, aki legutóbb Egerben operált, mint ezt az egri rendőrkapitányság átiratából megtudtuk. A szélhámosnő ezen a vidéken ugyancsak több bűncselekményt hajtott végre. Az ál-tanítónő Egerből is megszökött és most hat vármegye hatósága keresi.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szeplőellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezernyi elismeréssel!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertárakban stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus) Kitűnő szer női kezek gondozására.

A kassai kereskedelmi és iparkamara az érdekltség tudomására hozza, hogy kormányrendelet folytán a skandináv országokból és Hollandiából a *vajbevásárlások* ezentúl csak a Haditermény-részvénytársaság által eszközölhetők; további intézkedésig tehát a magánkereskedők részére a vajak németországi átvitele tiltva lesz és a németbirodalmi kormány a vaj átvitelének engedélyezésére irányuló kérelmeket ezidőszert visszautasítja. A kamara továbbá értesíti az érdekelteket, hogy a lembergi cs. és kir. katonai tudakozódó-hivatal (k. u. k. Auskunftsstelle für das öst-ung. Okkupationsgebiet in Polen, Lemberg) mindazon esetekben, midőn magyar cégek a német csapatok által megszállott oroszországi területeken követeléseket kívánnak behajtani, közvetítő szerepet játszik s minden ilyen irányú megkeresést az illető kompetens címre továbbít. Ez a közvetítő szerepkör azért veendő igénybe, mert a szóbanforgó megszállott területekre levelek csak nehezen küldhetők, míg Lemberg könnyen elérhető.

Felelős szerkesztő:

Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonosok:

Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Mindazok, kik boldogult édesanyám halála alkalmából velem szemben részvétüket személyesen vagy írásban nyilvánították, fogadják ezúton halás köszönetemet!

Dr. Rosenberg Mór.

Meghívó. A BARTFAI TAKARÉKPÉNZTÁR

XLVI. évi

rendes közgyűlését

1916. évi március hó 16-ikán délután 1/2 5 óraker az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzlet-évről.
2. A zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények feletti határozathozatal.
4. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
5. Esetleges indítványok.

Bártfa, 1916. február 15.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1915. évi mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át az intézet helyiségében megtekinthető.

Az alapszabályok 26-ik §-a értelmében csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik mint részvényesek a közgyűlést megelőzőleg legalább 30 nappal a részvénykönyvbe bejegyeztettek és a 27-ik §-a értelmében részvényeiket és meghatalmazásukat a kiküldött bizottságnál letéteményezték.

Egy irodakisasszony

délutáni órákra
kerestetik.

Cím: FRIEDLÄNDER GYULA likörgyára,
Eperjes, Fürdő-utca 6.

Veszünk

burgonyát,
hordós-káposztát,
disznósírt,
száritott gombát

legmagasabb
áron. □ □

• Eperjesi Keresztény •
Fogyasztási Szövetkezet.

Modern, 8-szobás, emeletes

villa-lakás

kerttel és istállóval

Holló-u. 6. szám alatt kiadó.

Értekezhetni ugyanott.

Ajtók és ablakok

nagy készlet, minden méretben
kaphatók. • Elvállalok minden-
nemű asztalos-munkákat. ••

KALMÁR REZSÓNÉ,
Budapest, Falk Miksa-u. 15.

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ-, ::
VEGYTISZTÍTÓ- ÉS
GŐZMOSÓGYÁR.

■ ■
ÁTVÉTELI ÜZLET
EPERJESÉN FŐ-U.
23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg
□ is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon
festetnek és tisztítanak.

Gallér- és kézelőtisztítás
a szokott szép kivitelben.

Gyász esetben ruhák festése feketére.

Kiadó lakás

:: május 1-jétől Kassai-út
22.sz.alatt 4 szoba mellék-
helyiségekkel dísz- s gyümölcsös-
kertben; esetleg istálló, kocsiszin.

Közelebbi felvilágosítás ugyanott ::
vagy a tulajdonosnál, Fő-utca 53. sz.

Mérget vehet rá,

hogy háztartási el-
számolásait csak a

HÁZTARTÁSI KÖNYV

vezetése mellett tart-
:: hatja rendben. ::

□ □ Kapható □ □

KÖSCH ÁRPÁD papirkereskedésében.

A munkáltatási idenyre ajánlunk elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és
kitünő vidéki perzselt

munkásszalonnát, valamint pestvárosi

disznósírt

a legmérsékeltebb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznósír- és szalonnagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgőny cím: „Weiszefett, Budapest“. Interurban távbeszélő „József“ 14-50.

Nyomatott Kösch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Nagyszerűen bevált a harcra küzdőknél és
általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok,
mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici
compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K -80, 140, 2-.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvet-
lenül az „Arany oroslánhoz“ címzett
Dr. Richter-féle gyógyszerárakban,
Prága I, Elisabethstr. 5.
Naponkénti szétküldés.

Cserépkályhák

átalakását, javítását és tisztítását
elvállalja

Feczkó Béla kályhás,
Eperjes, Deák Ferenc-utca 21. sz.

Milliók

használgák

Köhögés

rekedtség, hurut és nyalkasosság, gorc és
hőkhurut ellen

KAISER
MELLKARAMELLÁIT

□ □ □ a három fenyő védjeggyel. □ □ □

6050 közjegyzőileg hi-
teles bizonyít-
vány orvosoktól

és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István, Korn

Vilmos, Williger Pál gyógyszerárakban és

Pálesch Árpád drogériájában, — Bártfán:

Tirscher István gyógyszerárakban

XLII. E
Előfizetők
Egész évi
Félévre
Negyed
Hirdetési
peútsor
15 t. Közl.

Gyám

Amin
zébe rag
jelent a
ez reátt
fakadt u
zokogás;
kétségbe
megjelen
segedelm
És va
ez a háb
és nyom
jelenik az
amint ez
belátás é
Ha egyek
legyünk k
egyek vag
jük egym
folyik, ho
talan eller
feszítenünk
a fényűzés
minden ell
maga áldo
És ezen
jelentőségé
közönsége
visszás hely
gyámhatósá
tette életbe
adata lesz
akik nagy
már; hogy
lett édesan
haladása fe
Mindeb
közönsége
kének tart
szívén vise
sőbb a társa
erkölcsös,
nek, akike

Szomb
március

Az

Jegyelő